1873. V. évfolyam. 189. szám. Hétfő, szeptember 29.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt — kr. ½ évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiacz, Vecsey-ház földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben.
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.
A DEBRECZENI BALOLDALI PÁRT KÖZLÖNYE.
Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

Nem jó a tüzzel játszani.

** Keserü csalódásokon szokott a magyar ember tanulni. A magyar ellenzéknek különösen kijutott ama szerencsétlenségből, hogy a nemszeretem dolgokon okuljon.

Jól tudjuk, hogy pártunk kebelében mutatkoznak oly jelenségek, a melyek által az uralkodó jobboldali pártnak tudomására akarják juttatni, hogy mi is élünk a világon, s ha egy parányi hivó szót hallatnának odaát, némelyek itt is megfujnák az indulót s az „átkos“ kiegyezési alapon is készek volnának kormányt vállalni.

Ez önajánlgatásban elkopott már csaknem minden frázis — a hegyről s annak megkerüléséről, s a vár több oldaláról megkisérlett ostroma felől. Némelyek már a „vészt hozó“ delegácziót is jogosultnak ismernék el, csakhogy találjanak oly alapot, a melyre kormányi uralomvágyuk várát felépitsék.

Mindhiába. A simulókat nem akarja senki eljegyezni, s épen ugy pártában maradtak, mint mi, a kik a bihari pontok sziklakövéről meg sem mozdulánk.

E simulási hajlamot az ellenzék részéről nagyon is kimutatták némelyek közelebbről a fővárosban, a városi képviselőválasztás alkalmából.

Szentirásnak vették a kormánypárt szavát, s elhagyták magokat általtani azon egyszerü igérettel, hogy — a főváros szervezése nem pártkérdés ugyan, de a jobboldal „méltányos“ leend az ellenzék iránt.

S jól tudjuk, mi történt!

Az ellenzék részedetett, s a jobboldal saját — olyan a milyen — hiveiből alkotá meg a fővárosi képviselőtestületet.

Egy töredék már fel is jajdult a méltánytalanság ellen, melyet csak későn vett észre; a másik rész még folytonosan hallgat, nem tartván pártkérdésnek jelenleg sem azon körülményt, hogy a jobboldal az ellenzéknek adott szavát nem tartotta meg.

Szivesen ismerjük el, hogy a főváros szervezéséből nem kellett volna pártkérdést csinálni; de a jobboldal, hatalmának öntudatában azzá csinálta azt a maga részéről, s az ellenzéket is csak azért hitegette, hogy ezt nyugalomba helyezve, annál kényelmesebben üzhesse pártpolitikáját, — habár a közügy rovására is.

És a jobboldal czélt is ért. Mert mi lön az eredmény?

Nem mi mondjuk, egy jobboldali tollából idézzük az eredmény megitélését: „Ugyanazon párté lesz a hatalom ismét, akik azt eddig gyakorolták, s igy szó sem lehet, hogy a pénzügyi és közigazgatási Augiás-istállónak kitisztitásához valaki hozzáfogjon, ugyanazon emberek fognak számon kérni, revideálni mindent, kik azt megalkották. Lehet-e itt pártatlanságot remélni? Lehet-e várni, hogy az egyesitett fővárosok municzipiuma hivatásának magaslatára fog emelkedni, s hogy minden tekintetben mintaszerü lesz? Az uj municzipium a régi emberek kezeibe került, s minthogy minden az emberektől függ, az uj municzipium olyan lesz, mint a régi, félreismerendi magas hivatását, mint eddig, s a fővárosi lakosság panaszainak orvoslása ismét el fog maradni.“

Ime, ezt nyerte a jobboldal, s ezt nyerte az ellenzék is.

Használt-e a közügynek az ellenzék azon része, a mely még most is helyesli a pártnélküliséget, vagy használt-e ezzel a pártnak?

Távolról sem. Megalkotta az ellenpárt a képviselőtestületet pártszempontból, s ha most már nincs benne köszönet, a történelem okolni fogja ezért az ellenzék azon részét is, mely hivatva és jogositva lett volna tiltakozni az ily eljárás ellen, s azt még sem tette meg, és igy az elkövetett hibának mintegy részesévé lőn.

De az ellenzék okulhat e példából országszerte, s megtanulhatjuk, hogy — nem jó a hatalommal kaczérkodni, s ahoz sem egyenes, sem kerülő uton közeledni. És láthatjuk, hogy a jobboldal mameluksága oly erős vár, a melybe még fegyverlerakás után sem juthatnak be.

Ne felejtsük, hogy **nem jó a tüzzel játszani**, mert megéget.

Várjunk türelmesen. Kialszik az már magától is.

— **Az egyesült magyar gőzhajózási társulat** f. hó 24-án tartott közgyülése által kiküldött tizenötös bizottság arról értesité azon urakat, kik aláirási iveket elfogadtak, hogy a gyüjtéseket október hó közepéig folytathatják, és arra kéri, hogy az aláirási iveket Ráth Károly urhoz váczi-utcza Szentkirályi ház) visszaküldeni sziveskedjenek.

— **A kolerajárvány** tárgyában Bereg,- Ugocsa és Ungmegye területén kiküldött dr. Spitzer Ármin, Hevesmegyének tiszáninneni részére, valamint a Jászságra kiküldött dr. Franz Alajos, Hevesmegyének tiszántuli részére, a Nagy és Kis Kunságra, Pest- és Békésmegyére, valamint Kecskemét város területére kiküldött dr. Kátay Gábor, Borsod,- Gömör- és Nógrádmegyére, kiküldött dr. Popper József, ugyszintén Szabolcs- és Biharmegyére, valamint Nagy-Várad város területére kiküldött dr. Lukács János miniszteri biztosok, eddigi buzgó eljárásuk ellsmerése mellett, e müködésüktől fölmentettek.

— **Szabadkáról** arról értesitenek, hogy ott a városi közgyülés megtiltá az apáczazárda alapitását. E korszerü és felvilágosodott határozásért Szabadka városa csak is elismerést érdemel. Csak más város is követné ezt!

— **A határvamokra** vonatkozólag a hivatalos lap tegnap előtti számában a következő két intézkedés foglaltatik: 1. Magyar országos pénzügyiminiszterem előterjesztésére megengedem, hogy az 1857. évi julius 25-kén kelt elhatározásom alapján a károlyvárosi és a báni határőrvidéken még mostanáig fönálló vámmentességek f. évi október 1-től kezdve megszüntessenek. Kelt Bécsben, 1873. évi szeptember 23. Ferencz József s. k. Kerkapoly Károly s. k.

II. Körrendelet. Ő czászári és apostoli királyi felségének f. évi szeptember hó 25-én kelt elhatározásának alapján, az 1853. évi vámtariffa 10-ik tételének a) b) és c) betüje alatt, valamint a Dalmátország számára érvényes, 1857. évi február 18-án kiadott vámtariffa 4-ik tételének a) betüje alatt, a gabonára és hüvelyes veteményekre rótt vámille tékek- a magyar szent korona alá tartozó országok határvámvonalán leendő bevitelnél, az 1873. évi szeptember végéig hatályon kivül tétetnek. Ezen rendelet 1874. évi október hó 1-jével lép életbe. Budapesten, 1873. szept. hava 26-án. Szlávy József, s. k. br. Wenckheim Béla, s. k. Kerkapoly Károly, s. k. dr. Pauler Tivadar, s. k. gr. Pejacsevich Péter, s. k. Tisza Lajos, s. k. Trefort Agoston, s. k. gr. Zichy József, s. k. Szende Béla, s. k. Szapáry Gyula, s. k.

E kéziratokra vonatkozólag a Napló következőket irja: A hivatalos „Wiener Zeitung közöl egy rendeletet a gabonavám felfüggesztése tárgyában. A rendelet abban különbözik a magyarországitól, hogy amazt a király aláirta, továbbé abban, hogy amaz september 23-án kelt, mig a magyar miniszterium rendelete ő felségének september hó 25-én elhatározásán alapul, pedig tudvalevő, hogy a kezdemény a magyar miniszteriumból indult ki. Egy további különbség, mutatkozik abban, hogy mig a magyar kormány rendelete a magyar korona alá tartozó országok határvámvonalán leendő bevitelre szoritkozik, addig az osztrák rendelet általánosságban szól a határ megnevezése nélkül.

— **A hivatalos lap** szerint Szelestei László a vasmegyei tanügyelőség alól felmentetett.

— **Külföldi vegyes hirek.** — A „Murilló“ gőzhajót mely a tavaszon a Northfleet kivándorlókat szállitó hajót fenékbe furta, t. hó 22-én Doverizban, hová Spanyolországból befutott, zárlá tette az ottani angol tengernagyi parancsnokság. Mühlbach Luiza ismert s közkedveltségben részesült német irónő, tegnapelőtt Berlinben meghalt! — München-ben a kolera szünni kezd. — Stuttgart-ban tegnap megnyitották a nemzetközi kutyakiállitást. — Az orosz czár Szebasztopol-ba utazott szt. Pétetvárról.

Látogatás egy rajzteremben.

Elbeszéli: Gilip.

Azok, kik Telegdi és Csáthy könyvkirakatait néha megtekintik, egy idő óta gyakran láthatnak az üvegfalak mögött kréta vagy pastelfestvényeket.

Nem valami tökélyes müvek ezek, hanem azért elég csinosak arra nézve, hogy az első pillanatra ne legyünk képesek elhatározni: vajon ügyes dilettáns, vagy pedig most fejlődő tehetség szárnypróbálgatásait képezik-e?

Itt is ott is egy-egy elhamarkodott vonást, kissé nem megfelelő árnyalatot veszünk észre, mi a rajzoló türelmetlenségének bizonyitéka; de csakhamar feledjük e hiányokat az ügyes, bátor és találó alakitás mellett, mely szon gondolatra bir bennünket, hogy e müvek kiállitói, mélyebb szemlélődési tehetséggel és kiválóan könnyed kezekkel birnak.

Kiváncsiak leszünk a kiállitókra s a könyvkereskedésekben tudakozódunk utánok, nem azért mintha mübecsesei bíróknak tartanók a kiállitott müvet; hanem, mert szeretnők tudni: kezdő ifjakkal, vagy hanyatló dilettánsokkal van e dolgunk?

Hanem a felelet meglep bennünket, mert kik e képeket készitik, azok 13—14 éves gyermekek.

Alig vagyunk képesek hitelt adni ez állitásnak, pedig az való igaz.

Tehát geniekkel van dolgunk?

Nem! Egyszerüen olyan gyermekekkel, kik nem épen érzék nélküliek a képzőmüvészet iránt, hanem kik azon szerencsében részesültek, hogy egy oly rajztanár vezetése alatt állanak, ki azoknál is képes ritka tehetségeinél fogva felülnő sükert mutatni, kik mások vezetése alatt határozottan tehetség nélkülieknek jeleztettek.

E ritka képességü férfin: Krisztiáni Alajos akadémiai rajztanár, ki már régebb idő óta Debreczenben lakván, a közelebb megszünt debreczeni reál-kereskedelmi tanintézetnél rajz, szépirászati és számtanári minőségben, jelenleg pedig a P. Nagy Sándor magán tanintézetében, a vezetésére bizott gyermekek rajz és festészetben kiképezése körül valóságos boszorkányságot visz véghez.

Meg vagyok győződve, hogy alig van önök között valaki, kit a képzőmüvészet kissé érdekelvén, Krisztiáni nevét ne ismerné; de többen lesznek olyanok, kik, a férfiut személyesen s rajztanitási modorát közelebbről nem ismerik.

Ugyanazért engedjék meg nekem, hogy e kitünő egyéniséget a tőle távolabb állóknak bemutathassam s hogy mindazokat, kik egy kis vasárnapi sétától nem irtóznak elvezessem azon terembe, hol a rajztanulmányok, ugy szólva kanállal öntetnek a tanulni kivánók fejeibe.

A mint a terembe léptünk, legelőször is egy középtermetü, kiválóan nyájas és udvarias férfiuval találjuk magunkat szemben, ki szivélyes készséggel, de látható szerénységgel fogadja látogatóit; modora férfias és mégis sima; sem ama hajborzoló szenvelgés, mely némely tehetségnél oly eltaszitó, sem azon álszerénykedés, mely bókokat igényel, nem tapasztalható nála: önérze mindkettőtől megvédi őt.

Nyájasan vezet körül bennünket a teremben munkálódó tanulók között s azon állványok előtt, melyeken most megkezdett vagy már befejezésökhöz közel álló festvények láthatók.

— Ezen arczképeket itt szintén gyermekek készitik? — Kérdezzük a magyarázni kész tanártól meglepetéssel, a mint nehány ismert egyéniség hiven talált arczképei előtt elhaladunk.

— Részben; vannak közöttük, melyek felnőtt férfiak által készittetnek.

— Tanár ur tehát felnőtteket is tanit?

— Nagyon szivesen. Miért ne tenném?

— No, mert ezek tanitása tudvalevőleg igen nehéz; nincs nálok meg a türelem, fogékonyság; szóval a férfi már rendszerint akaratos tanuló.

— Ez állitás tévedésen alapszik. Voltak világhirü müvészek, kik 30—40 éves korukban gondolták rá magukat, hogy festőkké legyenek. A baj nem a korban rejlik, hanem részint abban, hogy némely embernek egyátalán semmi érzéke a képzőmüvészet iránt; részint pedig a tanitási modorban:

Vannak, kik először a tanuló kezét akarják müvésszé tenni, a nélkül, hogy az értelemnek abban része lenne; ezek a tanulót különböző idomu vonások huzásával kinozzák hónapokon át. Ámde az ember nem gép; a tanuló visszaborzad e szellem nélküli foglalkozástól; elveszti lelkesülését a czél iránt s minthogy hónapokon keresztül semmi látható eredményre nem juthatott, örökre visszalép azon pályától, melyen pedig — nem lehetlen — kitünőséggé vállhatott volna.

Én megfordítva, hivált ott, hol tehetséget sejtek, a lélek, a felfogás, a szellemre kivánok hatni. A tanuló, nálam mindenkor elméletével ismerkedik meg valaminek s csak, midőn már érti azt, adok rajzónt kezébe, hogy testesitse meg az eszmét. Igy a lélek, a felfogás, oktattatik; a kéz, akaratunk e szolgája pedig látható alakba önti, mit a felfogás megalkotott. — De bocsánat, hogy ily abstrakt kérdések fejtegetésébe ereszkedém.

— Tanár ur kérem, e szemet sehogy sem vagyok képes eltalálni; szól ugyanekkor az egyik tanuló közelebb lépve. Kérem kigazitani.

— Ön tudja hogy azt nem teszem. A baj abban rejlik, hogy elfelédte minapi előadásomat az arczviszonyokról. Kérem figyeljen...

A tanár ur vonzóalakban adja elő ide vonatkozó elméletét, de nem igazit semmit, s ime, mégis tiz percz mulva a makacs szem oly élethün mosolyg feléak, mintha fes tője egyetlen pillanatig sem lett volna vele megakadva!

— Hüm! szólunk ekkor. Ön tehát szavakkal tanit csupán?

— Mi sem természetesebb. Ez a legrövidebb és legbiztosabb ut a sükerhez; rászoktathatnám ugyan nehány napi gyakorlat által a tanuló kezét bizonyos vonások, alakzatokra; de ez esetben hol marad az öntudat? az önállás? A szabadkézrajznak alapja a mértani rajz; ezt kell a növendéknek megtanitani s nem a szolgai másolást. Öntudatra kell ébreszteni a felfogást; a kéz aztán tenni fogja kötelességét.

Minthogy pedig ezen tanitási modor nem kárhoztatja a tanulót gépies foglalkozásra, — hanem inkább elmélkedésre nyujt alkalmat, — azt hiszem belátják önök, hogy a felnőttek és férfiak is tanithatók.

— És, például arczképezni mennyi idő alatt lehet megtanulni?

— Az a körülmények s az egyén tehetségeitől függ; — voltak most is vannak felnőtt tanitványaim, kiket egy félév alatt képessé tettem meglehetősen sükerült arczképek készitésére; — s e télen alkalmasint megfogom nyitni tantermemet, hol egy ujabb rendszer szerint még gyorsabb sükert reményletek elérhetni.

— De igy ön az egész világot Giorgió, Lebrun, Titian s mint én tudom kikké fogja képezni!

Óh nem! — szól mosolyogva. — Én csak a gondolatnak láthatóvá tételét tanitom; hanem az, ki magát a gondolatot adja, az egy kissé hatalmasabb tanár mint mi földiek.

Ugy van! ki Van Dyck leikében ama büvös álmakat felébreszté, az a maestrom maestrója, hanem azért lehet, hogy ha a tanuló kezét nem Rubens vezette volna, nem nyerendettek annyi álmok olyan fényes kifejezést.

Mert igaz, hogy a tehetség istentől van; — de hány tehetség vesz el kifejtetlenül a vaskalaposság, a lelkiismeretlen s szakértelem nélküli lélek zsibbasztó tanitási rendszer jégtáblái közt?

Szerencsések azok, kik Krisztiánihoz hasonló tanárok oktatását nyerhetik meg; hanem az ő hozzá hasonló tanárok száma nem nagy ám s épen azért meg kell becsülnünk őt s igyekeznünk kell rajta, hogy továbbra is megtarthassuk.

Vidéki élet.

Nyiregyháza, szept. 26. 1873.

Tisztelt szerkesztő ur!

Országszerte megindultak, legalább ott, hol a járvány pusztitott, az adakozások és gyüjtések az árvák javára; és Nyiregyháza? — Bizony ha tett is, az édes kevés!

Ismerve városunk lelkes hölgyeit, és nemesen gondolkozó polgárait, nem tehetem fel rólok, hogy ezt részvétlenségből hanyagolták volna el; hanem bizonyára — vagy nem akarják a nyilvánosság elé hozni, a már több magánkörben megindult mozgalmat mindaddig, mig teljesen megnem fontolták annak mikénti létesitését, — vagy talán be akarják várni a járvány teljes megszüntét, hogy egyenlően — osztályozva — nyujtsanak segélyt a járvány által sujtottaknak? Igen tisztelt Nyiregyháza város lelkes hölgyei és nemesen gondolkozó polgárai! Ne késedelmezzetek e szentügyet elősegitni, és siessetek minél előbb segélyt nyujtani, mert „ki előbb ad, az kétszer ad!“

Vegyetek példát Debreczen szomszéd város lelkes polgárairól.

Mit tettek?

A „Debreczen“ igen tisztelt szerkesztője felszólitasa és felkérése következtében Debreczen város nemesen gondolkozó hölgyei és polgárai tömegesen siettek áldozni, kiki tehetsége szerint, és pár nap alatt oly jelentékeny összeg gyült össze, hogy azonnal lehetett segiteni az inségeseken. És miért kelljen nekünk pirulni, ha a szomszédokkal efelől beszélgetnénk?

Nincs e nekünk nőegyletünk, annak élén buzgó elnökével? Nincsenek-e nekünk nemesért buzgólkodó polgáraink, mint nekik? nincsenek-e nyilvános helyeink mint a polgári casinó, olvasó-egylet sat., hol eme gyüjtéseket lehetne eszközölni?

Szerény véleményem szerint nincs másra szükség, mint hogy városunk, — mely soha semmi nemes ügynél elnem maradt — kitünőbbjei állanának e nemes ügy élére, és hiszem, hogy nem lesz eredmény nélkül. Tekintsünk be csak a sors által sujtott némely család tüzhelyéhez — ha mégugyan tüzhelye van, — tekintsük azon számos árvát!

Azért ne késedelmezzünk e szent felebaráti ügyet felkarolni és azért még egyszer „ki előbb ad, az kétszer ad!“

Vajha felszólamlásom nem lenne pusztában elhangzó szó!

S. M.

TÁRCZA.

SZÜLETÉS ÉS MÜVELTSÉG

Regény négy kötetben.

Irta **Schwartz Mária Zsófia.**

Negyedik rész.

(Folytatás)

— Ő vakbuzgó, mondá Gabriella; de van valami tiszteletet parancsoló vakbuzgóságában. Ez szivből és meggyőződésből származik. A visszaemlékezés arra, mennyire megvetve és elnyomva voltak és vannak a föld némely helyein hitsorsosai, nála az elnyomók ellen keserüséget szült. Tegyük még hozzá, hogy ő mint gyermek, az 1793-diki rémuralom megsemmisitő zürjébe volt dobva, ugy találjuk, hogy mint gyermek, nem érdekelve a népmozgalom iránt, nem fogott fel mást, mint a roszat, a mi szeme előtt történt, s épen nem az eszmét, mely e zavarból fölemelkedni igyekezett. Az általános vallásszabadság kimondása, melyet Francziaország a vihar zugása alatt készitett, elvesztő Elisára nézve, ki még atyja vérével volt fedve, minden becsét. Nem látta a szabadság angyalának szép arczát, hanem csak a vért, mely annak szárnyait fedte. Szive elkeseredett ez emberek ellen, mielőtt elméje elég érett lett volna megitélhetni azt a mi történt, s igy minden roszért, mit a keresztyének tettek, azon körülményt okolta, hogy istent nem oly módon tisztelik, mint ő. A lutheranus előitélettel van a katholikus iránt, a katholikus eretneknek tartja a lutheranust, s még csak azt a jogot sem adja meg neki, hogy isten irgalmára könyörületességére számolhasson. Pedig mindnyájan keresztyének, a lutheránus ugy, mint a katholikus.

— Igaz, szólt közbe Arthur, s a vallásszabadsággal azt szándékoznak elérni, hogy mindnyájan egy közös hitben egyesüljünk.

— Ez azonban oly mü, melyet csak az idők multa végez be s magasabb lelki képzettséggel érhető el, mondá Frigga komolyan. Hogy teljesen szabadon s minden függés nélkül tisztelhessük az istent, első kellék, miszerint az isteni tan igazságát megértsük. Addig, mint az isteni tan igazságát megértsük. Addig, mint kiskoru gyermekekkel kell velünk bánni, nehogy a vallás dolgaiban teljes fejetlenség álljon elő.

— Ez az ok, a miért Svédhonban nincs vallásszabadság? kérdé Gabriella.

— A mivel még nem birunk, azt megnyerhetjük, erősité Arthur, hanem a svédek jellemükre nézve bizalmatlanok. Szeretik régi szokásaikat s nem hódolnak az ujnak. Ha ez általánosságban áll, mennyivel inkább legszentebb érdekeink tekintetében. A svéd fél a vallásszabadságtól azért, mert nem akarja a nemzetet felekezetekre elkülönözni és térítők által tévutra vezettetni.

— És ez utóbbit katholiczizmus névvel nevezik, kiáltá Gabriella.

— Igaz. Mi valóban visszarettenünk a vallási kötelékek felbontásától, félve, hogy a katholikustan elterjed. Az ottani papság nagyon ösmeretes előttünk. A történelem megtanitott, mennyire uralomvágyó az, s ez az oka, a miért még az érintkezést is kiakarjuk kerülni. Ezeknek szabad belépésétől megakarjuk kerülni. Ezeknek szabad belépésétől megakarjuk védni határainkat.

— Egy református vagy lutheránus államban soha sem nyerhet a katholiczizmus zavart hozó befolyást, mondá Gabriella. Nem szokták a jobbat roszabbal felcserélni.

— Mit?! kiáltá Lilia s összecsapta kezét. Tehát a reformátusok vagy lutheranusok vallását jobbnak tartja, mint a miénket? Oh kedvesem, ön rosz katholika nő, és ez fáj nekem.

— Grófnő, ha mindjárt rosz katholika nő vagyok, de jó keresztyén. Forró és lángoló a keresztyén hit iránti szerelmem, a mint azt az ur maga tanitotta. A hitujitás, mint a szellem felszabaditása az istentől jött. Tehát föl kell tennem, hogy követői szellemi tekintetben előttünk állanak.

— De istenem, mint lehet ön katholika e nézetekkel? kiáltá Lilia s ijedten nézett Gabriellára.

— Azért, mert keresztyén létemre a katholikus hitformák alatt tanultam meg istent és megváltómat tisztelni. A legfőbbnek ily módoni tisztelete kielégiti szivemet, de elmém azt mondja, hogy a vallásujitás nagy lépés volt a müvelődés és örökigazság utján.

Ernfrid belépte megszakitá a beszélgetést.

Egyetlen szó kell, hogy egyik ember véleménye a másik iránt megváltozzék.

Ez egyetlen szó a legjobb barátot legelkeseredettebb ellenné változtatja át.

Minden a kedély fogékonyságától függ, melyet talált.

A gyönge és változékony jellem az ily benyomásokra támaszkodik.

Lilia azok számához tartozott, a kik a pillanat hatása alatt határozzák el rokon és ellenszenvüket.

Semmi sem volt nála szilárd, megingathatlan, minden csak változó.

Azon pillanat óta, hogy Valentin megmutatta neki a veszélyt, ha szenvedélyeinek oda dobja magát, mindig e kettő közt ingott, hiuságát kielégiteni, vagy katholikus módon vezekleni.

Egy darabig a hiuság gyermeke volt, mely át adá magát a gyönörnek, a másik pillanatban a bünbánó, ki böjt és imába leli megelégedését.

E zürben Valentin szerelmének emléke ott állott, mint oly valami, mi képzeletét kinozta s bilincsben tartotta.

Ő szeretve volt! Oly valami, mit feledni nem tudott. Ha a többi férfiak körülte forogtak s hiuságának tömjénezték, mindjárt visszasza emlékezett Valentinre. Élénken tünt föl lelke előtt azon idő, midőn az szerelmas szemekkel tekintett reá. Összehasonlitva őt és a divatarszlánokat, az ez utóbbiak hátrányára ütött ki, s azon érzelem, hogy valamit elveszitett, töltő be keblét. Ez érzelemre következett a visszaemlékezés legutóbbi beszélgetésökre, s akkor bensője keserüséggel telt el, s elvonult a világtól imádkozni.

Ez az utóbbi években többször megtörtént mint ezelőtt, és sokat tett arra, hogy házi élete roszabbá legyen, mert ha Lilia ájtatoskodási rohamába esett, kiállhatatlan volt előtte férje a legnagyobb mértékben.

Nem szerette őt, de olyankor valóságos utálat ragadta meg vallási meggyőződéseért, s mindig kitört azok ellen.

Ernfrid ez által maga részéről türelmetlen lutheránus lett, ki a legnagyobb türelmetlenséggel nyilatkozott a katholiczizmusról.

És ily módon minden nap nagyobb és nagyobb ür támadt a házastársak között.

Sokszor ugy látszott, hogy csak a valóságos válás az egyetlen, mi még hátra van.

(Folyt. következik.)

Elado zongora.
Egy jó karban lévő, 7 oktávás zongora eladó; további értesitést nyerhetni vargautcza 2259. h. sz. alatt. 566 2—3

Szinházi szemle.

A szinügy apostolai városunkban ismét elfoglalták a müködési tért, s a közönség előtt ismét megnyilt a legnemesebb szórakozási hely, a szinház.

Szintársulatunkat bemutatni legalább a helyi lapokban, az intendatura kötelessége lett volna. Mi nem vagyunk azon helyzetben, hogy ezt egyszerre tehessük, de teszszük apránként, sorban.

Annyi áll, hogy a társulat nagy része régi jó ismerőseinkből áll. A dráma erősödött a Rónai-családdal s Mándokival, az opera Bodorfival stb.

De térjünk a napi tárgyra.

Az első előadás mult szombaton (szept. 27-én) tartatott, s szinre került: **„Hunyadi László"**, Erkel e kedves zenéjü eredeti nagy operája. A czimszerep Bogyónak egyik bravourszerepe, azonban ez alkalommal bizonyos levertség látszott nemcsak rajta, hanem a szereplők mindegyikén, Bodorfi (Gara) kivételével. Lászlót Dalnoki, Cilleit Török, Máriát Mándokiné, Erzsébetet Dalnokiné személyesitették. A darabot más alkalommal már sokkal jobban láttuk előadni; ez előadás gyengeségének oka — mint halljuk — abban rejlett, hogy a hangszerek csak az előadásnapján délután érkeztek meg, s igy próba nem tartathatott a darabból, s e körülmény felment minket a részletesebb birálattól. Bagyola és Visontai kettős magyar tánczukkal tetszést arattak. Megjegyezzük még, hogy a szép számu közönség a tagokat tapsokkal fogadta.

Tegnap (szept. 28.) Tóth Kálmán 100 aranyos drámája: **„Egy királyné"** adatott. A szereplők a közönség részéről szivélyes fogadtatásban részesültek. Az összevágó, kerekdedebb előadás több látogatót érdemelt volna. Mándoki (Iván bán). Zöldi (Bors főispán) és Lukácsiné (Etel) emelkedtek ki a játszók közül átérzett szavalatuk s könnyed játékuk által. Dózsa a nagy ur szerepében nagyon jól megállta helyét.

A rendezőségtől igen helyes tapintat volt, hogy az előadásokat magyar operával s magyar drámával kezdte meg. Ohajtjuk, hogy ezután se mellőztessenek a hazai szinirodalom termékei.

A debreczeni „kereskedelmi tanoda" érdekében.

1. A tanoda a m. kir. közoktatási miniszterium által kiadott tervezet értelmében szerveztetik. 2. Nyilvánossági joggal bir; a főgymnázium és főreáltanodákkal egyenrangu és rendes hallgatói katonai kötelezettségök kitöltésében az egy évi önkéntességre jogosittatnak. 3. Három évi tanfolyamra terjed, következő tananyagokkal:

I. osztályban. Magyarnyelv és irodalom 3 óra, németnyelv és irodalom 3 óra, mennyiségtan 3 óra, kereskedelmi számtan 4 óra, történelem 3 óra, földrajz 2 óra, természetrajz 4 óra, kereskedelemisme és levelezés 2 óra, szépirás 2 óra.

II. osztályban. Magyarnyelv és irodalom 3 óra, németnyelv és irodalom 3 óra, mennyiség és mértan 3 óra, kereskedelmi számtan 3 óra, történelem 2 óra, földrajz 2 óra, természetrajz 2 óra, vegytan és vegyi mütan 3 óra, kereseskedelemisme (a váltóüzlet kereskedői szempontból) 3 óra, könyvvitel és levelezéstan 4 óra.

III. osztályban. Magyarnyelv és irodalom 3 óra, németnyelv és irodalom 3 óra, kereskedelmi számtan 3 óra, történelem 3 óra, földrajz 2 óra, természetrajz 3 óra, mechanikai iparmütan 2 óra, természettan 3 óra, könyvvitel és levelezéstan 4 óra, nemzetgazdaságtan 3 óra, kereskedelmi jogtan 2 óra, váltójog 2 óra.

4. Megnyilik az első osztálylyal f. é. okt. 6-kán.

5. A tanoda rendes ballgatói lehetnek oly tanulók, kik algymnáziumot, alreáltanodát vagy 4 polgári iskolai osztályt jó sikerrel végeztek; vagy olyanok, kik már 14 évesek, és az emlitett tanodákban előadatni szokott tantárgyakból felvételi vizsgálatot állanak ki.

6. A beiratások és felvételi vizsgák okt. 1—12-ig (délelőtt 9—12, délután 3—5) Széchenyiutczán, a tanodai irodában eszközöltetnek. Ugyanitt a tanulók elszállásoltatása felől is értekezhetni.

7. Tandij havonkint 5 ft. Beiratási dij 2 forint.

A tandij előlegesen fizetendő.

A tananyagok fönebbi csoportja eléggé vázolja a tanoda körét és czélját. Czélja ugyanis a miniszteri törvényjavaslat értelmében megnyitandó középkereskedelmi tanodának: müvelt, magyar szellemü kereskedelmi férfiakat képezni a hazának, kik nemcsak ügyes hivatalnokai lehetnek a különböző kisebb nagyobb körü közlekedési ipar és kereskedelmi vállalatoknak; de mint értelmes, müvelt és hazafias szellemben nevelt kereskedelmi szakegyének, szerzett ismereteik alapján hazai érdekeinket felfoghatván: saját jövőjök, czéljok eszközlése mellett — a magyar ipar és kereskedelmi érdekek előmozditásának is hatalmas emeltyüivé válhatnak!

Ez különösen czélja a törvényjavaslat értelmében felállitandó középkereskedelmi tanodáknak.

A kereskedelmi középtanodák, mint szakiskolák, nem ugy mint a gymnázium és reáltanodák 8 éven át csupán előkészitő tanfolyamot képeznek a tudomány- vagy müegyetemre; hanem tanulmányi körük bevégzett kerek — egészet képezvén: az ifjut kellő szorgalom mellett képessé teszik a gyakorlati életbe belépni, és életkörét szakértelemmel felfogni; mely czélt a kereskedelmi iskolák eddigi szervezete mellett, az onnan kilépett, önálló higgadt gondolkozásra legtöbb esetben képtelen zsengekoru ifjakkal elérni ekkorig alig lehetett.

Debreczen, szept. 27. 1873.

A kereskedőtestület, mint tulajdonos megbizásából

Lovassy Sándor,
tanodai igazgató.

— **Jókai a „Hon"** tegnapi számában „Mit várunk a balközéptől?" czim alatt, 5 és ½ hasában szellőzteti a balközéppárt hivatása feletti nézeteit. Nézete végeredményben oda megy ki, hogy el kell várni, mit felel a Deákpárt Ghiczy Kálmán mult évi septemberi nyilatkozatára; s nincs szükségünk se uj programmra, se a régi megujitására. Jókai tehát Ghiczy álláspontjára látszik helyezkedni; kitetszik ez czikkének a következő tételeiből: „De hát ki akar fusionálni?

Megfelelt erre a kérdésre Ghiczy Kálmán tavalyi szeptemberi beszédében. „Elismerhetjük, hogy szükséges a közös külügy s a külpolitika ellenőrzésére a közös delegatio; de mulhatlan a magyar hadsereg költségvetésnek a magyar parlament elé utasitása." (A mi okvetlenül maga után vonja a vezénylet egységének meghagyása mellett a magyar hadsereg technikai és szervezeti önállóságát is.)

Ha „ezen" az alapon jut kormányra egy miniszterium, az nem fuzió; az elveiuk lényegének teljes érvényre jutása." —

Ha már most elgondoljuk, hogy a Ghiczy hivatolt nyilatkozata tavaly a balközéppártban a baloldali körben „kisebbségben" maradt; s ha másfelől most Csernátony „uj pártalakulást" akar; Jókai pedig Ghiczy álláspontjára helyezkedik és mégis azt mondja, hogy nincs szükségünk se uj programmra, se a régi megujitására: akármint vegyük a dolgot, de annyit ki kell mondanunk, hogy pártunkra nézve csakugyan beállott annak szüksége, mikép kimondassék: ha a párt marad-e 1869 ki programmja mellett, — vagy a Csernátony vagy Jókai, illetőleg Ghiczy nyilatkozata mellé kíván-e sorakozni, mely tavaly még „kisebbségben" maradt!

Elvárjuk, mit fog e tárgyban az országgyülési baloldali kör határozni, mert a fent jelölt nyilatkozatokat átláthatlan homály boritja.

UJDONSÁGOK.

*** Az előfizetési dijakat kérjük még e hó végéig beküldeni; mert fölösleges példányokat nem nyomatunk; s a késedelem miatt előállható hiányokért felelősséget nem vállalhatunk.**

* **Könnyitsünk a szenvedő emberiség sorsán!** A kolera által sujtottak részére szerkesztőségünknél Spitz Nina k. a. 5 o. é. frtot sziveskedett adományozni. Eddigi főösszeg: **439 ft. 85 kr és egy darab egy frtos tallèr,** mely összegből 400 frtot már a hatóság rendelkezésére bocsátánk.

* **Tisza Kálmán** jelenleg városunkban idős, s az egyházkerületi gyülések végeztéig itt marad.

* **Jelentékeny hagyomány.** Özvegy Beregszászy Pálné tegnap temettetett el nagy részvét mellett. Révész Bálint püspök mondott felette szép temetési beszédet, s a főiskolai rögtönzött énekkar szép sikerrel zengett koporsója körül gyászénekeket. — A boldogult tizenegy ezer forint alapitványt tett és pedig 8 leányiskolának egyenként 1000 frtot, főiskolai tápintézetnek 2000 frtot, nőegyleti árvaháznak 1000 frtot hagyományozott. Ő megértette a kor intő szavát, mely a tanitás és nevelés előmozditására első sorban hivja fel a mivelt lelkeket. S neve kedves emlékezetben fog élni a késő maradék előtt is!

* **Szinpadunkon** holnap a „Tündér ujjak„ czimü darab fog szinre kerülni.

* **A legszebb jutalom.** Törökné-Szakál Rózát és Rónai Mari kisasszonyt a n.-váradi közönség részéről azon kitüntető elismerés érte, hogy utósó fellépésük alkalmával egy-egy emlékkoszoruval tiszteltettek meg. Ezzel kapcsolatban nem mulaszthatjuk el felemliteni, hogy az általunk ismert kis Rónai Mari most már — kinőtte magát meglehetősen, s mint a társulat legifjabb tagja már N.-Váradon is köztetszésben részesült. Részünkről óhajtjuk, hogy müvészszüleihez legalább is, hasonló legyen!

* **A muzeumegylet** tegnapra hirdetett közgyülése résztvevők hiánya miatt meg nem tartathatott. Szomoru dolog, hogy városunk közönsége nem érdeklődik a társadalmi uton kifejleszthető müvelődés eszközei iránt; holott kétségtelen, hogy elébb-utóbb e téren előhaladásunk fogja megszilárditani a szellemi s ennek folytán az anyagi jólét biztositékait! Egyébiránt jövőre óhajtandó, hogy az ügy iránt eddigelé részvétet mutatott egyének egyenként is meghivassanak a nyilvános hirdetmény mellett. — Azon nehány tag, ki a felhivásra megjelent, értekezletté alakult, s az ügy előmozditására mulhatlanul szükséges teendőket elrendezte; ugyhogy a muzeum létesitése iránti törekvés mégis előhaladásnak indult.

* **Városi közgyülés.** Az 1873. évi október 2-án tartandó bizottsági közgyülésnek tárgyai: 1. Polgármester havi jelentés. 2. Ügyhátrányjegyzék. 3. Miniszteri leirat, melyszerint a fiumei belga alügynöknek ugyan oda ügyökké lett kineveztetése köztudomásra hozatik. 4. Ugyanaz, melyszerint a temesvári olasz királyi alügynöki állás betöltése köröztetik. 5. Ugyanaz, mely szerint az irnokok részére adott drágasági pótlék iránt tett jelentés tudomásul vétetik. — 6. Komárom város átirata, a vásárok betiltására vonatkozó rendelet visszavonása iránt felsőbb helyre tett kérvényének pártolása végett. — 7. Zemplénmegye átirata, melyszerint az állam és egyház közt fenforgó viszonyok szabályozása tekintetében törványjavaslat szerkesztése iránti feliratát pártoltatni kéri. — 8. A számadásokat felülvizsgáló bizottmány jelentése, mely szerint 4 rendbeli számadás felülvizsgáltan beterjesztetik. 9. Közmunkaszolgálmány rendezése tárgyában bizottmányi javalat, tanácsi véleménynyel. 10. Állásuktól felfüggesztett biztosok ügyében tiszti ügyész jelentése. — 11. Kertségi rendszabályok, tanácsi előterjesztéssel. — 12. A pénztári ellenőröknek, igtatónak és biztosoknak kérvényük drágasági pótlékért tanácsi véleménynyel.

* **Halálozás.** Nagy Imre, szappanos mester, egyike derekabb iparosainknak tegnapelőtt szerencsétlen esés következtében meghalt. Nőt és három árvát hagyot maga után. Hült tetemei ma dulután kisétettek szép számu résztvevő közönség által öröknyugalomra. Béke és áldás lengjen porai felett.

* **Megkaptuk** P. Nagy Sándor főiskolai derék tanárunknak franczia önoktatási leveleiből a 22-ik füzetet. E mü 32 füzetből áll. Még tehát 10 füzet van hátra. Nem ajánlhatjuk eléggé e füzeteket a nyelvtanulók figyelmébe, mint amelyek a hazai lapok által a legnagyobb elismeréssel fogadtattak. Egy levél ára 30 kr.

* **Kinevezések.** A hivatalos lap szombati száma több honvédtiszti kinevezést hoz; az itt állomásozó zászlóaljból szabaltságolt állománybeli honvédhadnagygyá Szabó Antal ügyvédjelölt neveztetett ki.

* **Uj kolerabetegülési eset** már három nap óta nem volt városunkban; tegnapelőtt (szept. 27.) meggyógyult egy férfi, meghalt egy férfi; egy nő, összesen kettő; meghalt egy férfi, két nő, összesen orvosi ápolás alatt két férfi, két nő, összesen négy személy maradt. Tegnap (szept. 28.) nem lett beteg, nem gyógyult meg senki; meghalt egy nő; további gyógykezelés alatt két férfi, egy nő, összesen három személy maradt.

* **Debreczen város lovai** a nemzetközi kiállitáson Bécsben első osztályu oklevelet nyertek. A hamburgi jutalmat, 500 frt és egy ezüst serleg, szintén a Debreczen város lovai nyerték meg. Örömmel jegyezzük fel e kitüntetéseket, a melyek csak buzditásul szolgálhatnak a lónemesités tovább fejlesztésére. —

* **A nemzetközi kiállitás** magyar bizottsága, hogy mily szabatosan s lelkiismeretesen járt el küldetésében, s mennyire igyekezett a magyar érdekeket szem előtt tartani, kitetszik a többi közt, abból is, hogy dr. Kempf Józsefnek népismei becses gyüjteményét — mely april hóban a debreczeni iparkamara által küldetett fel Bécsbe, junius hóban még ki sem pakolták; majd többizbeli sürgetésre kiállitották, nehány hét mulva ujra eltünt a kiállitási térről, mig későbben ismét más helyen, és pedig ismételt sürgetés folytán álliták azt ki! ... El lehet gondolni, hogy Magyarország mily erkölcsi veszteségeket szenvedett a kiállitáson a hanyag kezelés miatt. S ha lelki ismeretesek és szorgalmasak a rendezők, ha érzik vala a magyar érdekek becsét: mennyiv el fényesebben tündöklött volna hazánk a világversenyen! — Valóban szükséges, hogy a kormány a biztosokat, az országgyülés pedig a kormányt a mulasztásokért feleletre vonja — Magyarország féltett becsülete és jövő nagysága érdek eire vonatkozó tekintetekből!

* **A marhavész** ügyében a földmivelési, ipar és keresk. niniszter szakbizottságot hivott össze, mely egy marhavész-törvény kidolgozásával van megbizva, E bizottságba, mely Zichy Jósef gr. mimiszter elnöklete alatt tartja ülését, Debreczenből Tormai Béla, a mezőgazdasági intézet igazgatója hivatott meg.

* **Balla Gergely,** az ál-Wesselényi ügye nem sokára szőnyegre fog kerülni a nagyváradi törvényszék előtt. Mint a „Bihar" irja, a központi lapok már bejelenték képviseltetésüket. Ez alkalomból lapunk is fog küldeni tudósitót az érdekesnek igérkező tárgyalásra.

* **Szüretek.** A tégláskerthen okt. 1. 2., Széchenyiben okt. 2. 3., csapó, csige, postakertekben okt. 8., hatvan, homok, vargakertben 9., köntös, tóczós, sesta, uj kertben 10. 11., boldogfalvai kertben 13. 14. lesz a szüret. A vénkertben még nem határozták el.

* **Választás.** Csomák Gábor helybeli kath. kántor Jászladányban 29 pályázó közül egyhangulag kántornak választatott.

Felelős szerkesztő s kiadótulajdonos:
OLÁH KÁROLY.
Főmunkatárs:
SZATMÁRI KÁROLY.

Nyilttér.

Fisch K.

árverési intézetében

Miklósutcza szegletén a Frohner-féle házban

Kedden, folyó hó 30-kán d. e. 9 órakor nyakékek, gyürük, karpereczek, lánczok, arany és ezüst zsebórák, ezüst evőkészletek, mellitük, férfi és női ruhaneműek, bundák fognak elárvereltetni.

591. 1—

HIRDETÉSEK.

Különlegességek.

(Specialitäten.)

Tisztelettel értesitem a nagyérdemü közönséget, miszerint a folyó hó 20-tól kezdve, a magyar királyi

dohány és szivar különlegességek

árudáját átvevén, ezeknek elárusitását a helybeli magyar királyi dohány és szivar főtőzsdében folyvást, a legdusabb választékban, a nagy érd. közönség rendelkezésére tartom.

Igérem, a legpontosabb kiszolgáltatást, és megjegyzem, hogy bármely postai rendelmény, a megtelelő előleg beküldése mellett, azonnal eszközöltetik.

LÖW R.

454 13—16

Árverési hirdetés.

Miután a város tulajdonához tartozó vekeri kaszálónak és ahoz tartozó földeknek haszonbérbe adása iránt e folyó évi szeptember 22-én megkisérlett árverés nem foganatosittathatott: a végett ujabb határidőül ugyancsak a most folyó év október hó 2-ik napjának d. e. 9 órája a városház nagy tanácstermébe oly móddal tüzetett ki, — hogy addig a feltételeket a bérleni kivánók megtekinthetik. —

Kelt sz. kir. Debreczen város gazdasági tanácsának 1873. szept. 24-én tartott üléséből.

Kiadta:

Farkas Ferencz,
aljegyző.

582 3—3

Figyelmeztetés.

Alulirottak teljes elhatározottsággal nyilvánossá teszszük, hogy — miután gyermekünk nincsen — valamely jó erkölcsü és korához képest iskolai képzettséget nyert 13—14 éves fiu gyermeket örökbe felfogadni óhajtunk, azon kijelentésünk mellett, hogy az ifju azonnal füszerkereskedés gyakorlatára fogván alkalmaztatni, az e téren leendő bővebb tanulmányozás és iskolai képzésre általunk az illetőnek ellátás és alkalom nyujtatik, — s folytonos jó erkölcse és szorgalma esetére — mint örökösünket elismerendjük. Mirenézve az illető árvák gondnokai felkéretnek, hogy e részbeni értekezés végett sziveskedjenek minket Nagy csapóutczai külvároson 3170-dik szám alatt felkeresni.

Csuka László, m. k.

nőm Derecskei Juliánna
nevében is.

577 4—4

---

206. ARJEGYZÉK

az „ISTVÁN" gőzmalom készitményeinek.

(Debreczenben költségmentesen, készpénzfizetés mellett o. é.-ben, kötelezettség nélkül.)

Ingyen zsákkal.

		frt.	kr.
A. Asztali dara nagy szemü		18	80
„ „ 50 ℔-os zacskóval		19	—
B. Ugyanaz apró szemü		18	80
„ „ 50 ℔-os zacskóval		19	—
C. Dara középszerü		18	—
„ „ 50 ℔-os zacskóval		18	20
0. Királyliszt		18	40
1. Lángliszt		18	—
2. Montliszt		17	60
3. Zsemlyeliszt különös		17	20
4. „ „		16	20
5. Fehér kenyérliszt I. rendü		15	20
6. Ugyanaz II. rendü		13	60
7. Barna kenyérliszt I. rendü		12	60
8. Barna „ II. „		11	20
9. Lábliszt I. rendü		10	20
10 Lábliszt II. „		6	20
11 Derczekorpa		3	60
12 Durvakorpa	zsákkal	2	80
	zsáknélkül	2	40
Kétszeresliszt		—	—
Rozsliszt I. rendü		—	—
Rozsliszt II. rendü		—	—
„ „ III. „		—	—
„ „ IV. „		—	—
Rozskorpa	zsákkal	—	—
	zsáknélkül	—	—
00 Árpakása		21	—
0. Árpakása		19	—
1. Árpakása		15	—
2. Árpakása		13	—
3. Árpakása		12	—
5. Árpadara		15	—
6. Arpaliszt		7	—

A zsákok sulytartalma:

A. B. C. 0—8 számig netto	150 fnt
9. 10. 11. „	125 „
12 „	100 „
K. L. és R. I.—III. számig	150 „
R. IV. V. „	100 „
Á. K. 00—5 számig „	100 „
Árpaliszt „	125 „

Debreczen, 1873. sept. 22.

Makkárverelés.

A Debreczen város erdőségeiben levő makktermés a gazdasági tanács ide vonatkozó végzése folytán árverés utján fog erdőrészenkint haszonbérbe adatni, melynek határidejéül f. évi október hó 3-ik napja, azaz a következő Mihály-napi országos sertésvásárt megelőzött pénteki napnak délelőtti 9 órája tüzetik ki, mire a bérleni szándékozók meghivatnak. Az árverési feltételek a városgazdai hivatalnál megtudhatók.

Gazdasági tanácsnok
Csáki Gergely ur megbizásából

Csikos Ferencz,
városgazda.

584 3—3

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhirré tétetik, miszerint a felperes Weisz Mózes részére alperes Madar Jánostól 100 afrt tőke és járulékai erejéig lefoglalt ingatlanok u. m. a debreczeni számu telekjegyzőkönyvben bejegyzett csapóutczai 495. számu ház és 2 hold 700 négysz. öl külsőföldnek alperest illető, s 1000 ftar becsült fele része folyó 1873-ik évi november október hó 24-dik, szükség esetére november hó 24-dik napján délutáni 3 órakor, a régi telekkönyv 403. lapján beirt s 700 aftra becsült halápi 5 boglyás kaszálló pedig folyó évi október 25-ik, szükség esetére november 25-dik napján, d. u. 3 órakor a telekkönyvi irodában kiküldött végrehajtó Vetési Mihály által megtartandó árverésen el fognak adatni.

Az árverési feltételek a következők:

1. Kikiáltási ár a becsérték, melynek 10%,a, vagy is a fél ház és külső földre nézve 100 afrt, a kaszállóra nézve pedig 70 frt, az árverelni szándékozók által a kiküldött árverelő kezéhez bánatpénzül leteendő.
2. Az ingatlanok az 1-ső árverési határnapon csak becsáron felül vagy azon, a 2-ik árverési határnapon azonban a becsáron alól is eladatnak.
3. A vételár 3 egyenlő részletben, és pedig a leütéstől számitva 1, 2 és 3 hónap alatt az árverés napjától fogva járó 6%, kamatával fentirt telekkönyvi hatóságnál lefizetendő; a bánatpénz az utolsó részletbe tudatik.
4. Vevő a vett fél háznak 14 nap mulva, a többi fekvőségeknek pedig azonnal birtokába és használatába lép; tulajdonjoga csak a vételár teljes lefizetése után fog hivatalból bekebeleztetni.
5. Vevő viseli az átiratási kincstári dijat, és a vett ingatlanok után a leütéstől fogva eső mindennemü adó, s egyéb terhet.
6. Ha vevő az árverési feltételeknek eleget nem tenne, a vett ingatlanok bármely érdekelt fél kérelmére a p. t. r. t. 459. §. értelmében vevő kárára és veszélyére ujabban kitüzendő s csak egyszeri árverésen becsáron alól is el fognak adatni.

Egyszersmind azok, a kik a lefoglalt ingatlanokra tulajdoni vagy más igényt érvényesithetni vélnek, felhivatnak, hogy igénykereseteiket ezen hirdetvény közzétételének utolsó napjától számitandó 15 nap alatt — fentirt telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be.

Kelt Debreczenben, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 1873-ik évi szept. hó 12-dik napján tartott üléséből.

Kató István,
jegyző.

569 2—3

Eladó hegyi szőlő.

A nagykágyai hegyen a „Kis Rózsa" dülőben, a néhai tanár Aranyi Istvánféle szőlő, függő szép termésével, vagy a nélkül, szüretelő edényekkel, — dézma váltságtól mentesitve, szabad kézből eladó.

Ertekezhetni Bogyoszlóban, u. p. Ottománya tulajdonos

Aranyi György,
ref. lelkészszel.

549 4—4

Eladó gyümölcsök.

Czegléd-burgondia dombutczán 98-ik sz. alatt, őszi, téli, telelő nemesalmák kaphatók Debreczeni Lajosnál.

589 1—

Makk árverési hirdetés.

Biharmegye pappfalvai uradalomban 720 a. u. hold lapáj erdőség, mely áll, bő tölgy- és csermakk termésből, — két bő forrásvizzel ellátva — 1873. október 13. d. e. 10 órakor, az uradalom igazgatóság lakhelyén el fog adatni. Az árverési feltételek addig is az uradalom igazgatóságánál Pappfalván megtekinthetők.

Az igazgatóság.

570 3—3

Debreczen, 1873. nyom. a részv. társ. könyvnyomdájában.

1873. V. évfolyam

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt — kr. ¼ évre 2 ft 50 k
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény
Főpiacz, Vecsey-haz földszint
szerkesztőségbe bérmentve küldendő
Előfizethetni helyben.
Telegdi K. Lajos könyvkereske
déséban s a szerkesztőségnél. — Egyébü
a postahivatalok utján.

A honvédtiszti kinevez

⊙) A hivatalos lap folyó hó
ismét honvédtiszti kinevezéseket
Kiváncsian tekintettünk a né
A honvédségi intézmény oly
kincs, hogy minden mozzanat
bennünket, ami arra vonatkozólag
lődik szemeink előtt.
Azért is mohón kaptunk az
tetési sorozathoz, remélvén, hogy
a féltett nemzeti intézmény előbb
lének bizonyitványaira találunk.
Csalódtunk.
Mint már százszor, ezerszer..
Azt kell hinnünk, hogy tán
egy jó szeszély volt a forrás, me
honvédségi intézmény eredetét ve
S ugy látszik, hogy más sze
jó pillanatban adott ajándékot
igyekszik visszavonni.
Ha őszinte lett volna az akara
a honvédség, habár lassanként,
fejlesztessék; ha férfias, ha állan
jellemhez méltó akart lenni az el
zás, hogy a valódi nemzeti hade
bontakoztassék csirájából: ugy ké
len, hogy 4 év meghozta volna a
eredményt.
De vagy kormányférfiainknak
közönyössége, vagy a honvédsé
irigy szemmel néző osztrák kama
gyáva függőség szolgai érzete...
nemzet szégyenfoltának kutfejévé
tal, hogy a honvédség nemcsak
nem fejlesztetett, sőt eredetiségé
vetkeztetve, lassanként semmiv
kárhoztattatik.
A szeptember 22-ki honvédti
léptetések, mint sok más azt m
kinevezés, félremagyarázhatlan ig
nyokat szolgáltat arra, hogy ho
günk ellen vagy a bécsi kamarilla
kormányköreinkben, vagy együtt
kettőben forrong az összeesküvé
A szeptember 22-diki elől
sorozat a honvédhadapródi előlép
kivételével, a honvédségnek nem el
hanem hátrányára van világra ho
Mert a hadapródoknak hadna
kineveztetésén kivül, egyetlen
védtiszti előléptetési
lálunk az egész sorozatban.
Az ott kinevezett honvédtiszte
a közös hadseregből át
előléptetett cs. kir. katonatisztek,
fokozatos előléptetésre következ
védtiszteket háttérbe szoritották
előzték.
Igen szép az a testvériség
lágpolgári érzület.
Hanem köszönjük alásan; e
kenységben nem birunk annyira
hogy saját magunk érdekeit egés
térbe szoritsuk, vagy háttérbe sz
engedjük.
Az osztrák seregbeli tisztekn
védségünk soraiba áthelyezése m
tonosan s rendszeresen üzetik.
Ez nem jelent egyebet, mint ho
védtiszteink előtt folytonosan elzá
ut, hogy előléphessenek.
Továbbá azt jelenti, hogy
tiszteink apránként kényszerittes
sok mellőztetés, a sok guny és
lás folytán hogy vonuljanak v
engedjék át a tért a közös hads
tiszteknek.
Hogy egyszer aztán csak a

TÁRCZA.

SZÜLETÉS ÉS MÜVEL

Regény négy kötetben.
Irta **Schwartz Mária Z**
Negyedik rész.
(Folytatás)

Ez egyenetlenségből öszhang
tott elő, különösen miután de Maillé
azon igyekezett, hogy az előbbi tö
gyen.
A marquisnő minden időben
holika volt, hanem férje iránti szere
éveiben csendesitőleg hatott lelkére.
Nagy igyekezettel müködött
gróffele házasságon azon okból, mert
a marquis szabadelvü nézeteinél fo
egy polgárhoz megy nőül.
Gőgje elfeledtette a marquisne
előitéletét.
Mig de Maillé marquis élt, a
mutatta vejével elégületlenségét.
A marquis halála után egész
atyja befolyásának adta át magát
előtérbe lépett azon gond, hogy